

Aendauj Daxmeh

Daxmeh ndaej hajcib bi gou guh ok aen gietdingh ndeu.

“Gou yaek okbae youq mboengq ndeu.”

Coenz vah duh de, genjdanh youh mingzbeɡ. Vihmaz yaek okbae youq, bae gizlawz youq, daxmeh cungj mbouj gangj, neix di ndeu cungj mbouj lumj de. Youq ndaw yaenqsiengq, gou coengzlaiz mbouj caengz raen gvaq daxmeh guh gietdingh gvendaengz swheij, lumjnaeuz de dwg yiengh doxgaiq ndeu, gvihaeuj moix boux vunz ndaw aen ranz neix, dandan mbouj gvihaeuj swheij. Lauheiq ndawsim bouxɡvan caeuq sam daeglwɡ duh de, lij miz gou dahlwɡ neix hix yienghneix siengj. Dou cungj sibɡvenq yienghneix gvaq ndwenngoenz: Daxmeh mbwnbaenz couh dwg vih bouxɡvan caeuq lwnyez lix. Baenzneix lai bi gvaqdaej, de hix itcig dwg cungj ndangfaenh neix. Daxmeh dwg seiz gwncaez gangj coenz vah neix. Ranz dou gouj boux vunz cingq humx youq henz daizhaeux hung gwncaez, daxboh, sam daeggo, song beixnangz, lansai lanmbwk, lij miz gou. Gya hwnj daxmeh, bonjlaiz gwnz daizhaeux wnggai miz cib boux vunz gwncaez. Baenzlawz gangj ne, lumjnaez daj gou ndaej geiqsaeh hwnj, daxmeh couh coengzlaiz mbouj caengz youq gwnz daizhaeux gwn gvaq haeux. Vunz ndaw ranz mbouj dingz miz iugou, au beuzgeng au ciengqlwɡmanh au youz au meiq, daengjdaengj. Daxmeh itcig haeujok ranzdajcawj, coengzlaiz mbouj ndaej ndeindei gwn donq haeux ndeu gvaq, seizgan baez nanz, daxmeh couh mbouj youq gwnz daizhaeux gwnhaeux lo.

Daxmeh gangj coenz vah neix liux, ndwn youq henz daizhaeux, fwngz gaem dawh, lumjnaeuz caj bouxlawz dapwngq de nei. Hoeng, daihgya lumj-naeuz cungj dingq mbouj nyi vah daxmeh nei, doq gwn haeux swheij, doq damzlwnh ndaw mbanj ranz lawz cingq hwnj ranz, gyahden hung ranz lawz ngamq cawx ndaej. Lansai gou mwhhaenx ok aen roet yiengj ndeu, beixnangzngeih gou yiemz caengz de da ndeu, cingqndei deng daxmeh de, hix couh dwg beixnangzdaih gou yawjraen lo. Mehmbwk leixhaih senq couh siengj faen ranz neix mbouj guh lo, hix mboujguenj gyagoeng hix youq gwnz daizhaeux, baez gveng dawh, umj hwnj daeglwɡ couh byaij ok dou bae. Godaih gou dwg bouxsai lau yah ndeu, hix sikhaek cuengq dawh roengzdaej.

母亲的岛

□ Daz Lizginz sij Moz Liuigvei hoiz

□ 陶立群 著 莫柳桂 译

五十岁的母亲做出一个决定。
“我要出去住一阵子。”

这是她的原话，简洁明了。为什么要出去住，去哪里住，母亲都没说，这很不像她。在我的印象中，我从没见过母亲有任何关于她自身的决定，仿佛她是一件东西，属于这个家里的任何一个人，唯独不属于她自己。也许她的丈夫和三个儿子，还有我这个女儿在心里也是这样认为的，我们都对这样的日子习以为常：母亲天生就是为丈夫和孩子而存在的。这么多年来，她实际上也一直扮演这样的角色。母亲是在晚饭时说这句话的。我们家九口人围着大饭桌吃饭，父亲，三个哥哥两个嫂子，一对侄子侄女，还有我。加上母亲，本来饭桌上应该有十口人的。怎么说呢，好像从我记事起，母亲从未在饭桌上吃饭。家里人会不断有人要求拿汤勺辣椒酱油醋，等等。母亲一直在饭桌和厨房之间来回忙碌，从没好好吃过一顿饭，久而久之，母亲就不在饭桌上吃饭了。

母亲说完那句话后，她站在餐桌边等着，手里握着碗筷，仿佛在等待谁答应她的请求。然而大家都好像没听到母亲说的话一样，各自吃自己的饭，还一边谈论村里谁家正在起的房子和刚买的大家电。我的侄子这当儿放了一个响屁，被我二嫂嫌恶地看了一眼，正好被他妈，我的大嫂看见了。这个早就想分家的泼辣女人不干了，也不管饭桌上的公公，把筷子一摔，抱起儿子起身就走。我大哥是个怕老婆的男人，立马也放下碗筷。我父亲脖子一挺，朝我大哥呵斥：干嘛？在我父亲眼里，怕老婆简直就是一件和败坏门风一样可恶的事情。我大哥起了一半的身子重新坐下来，不过眼睛却不断飘向门口。大哥朝站着的母亲瞪了一眼，说：还不赶快去看看。我看见母亲拿碗的手抖了一下，但她没动。

母亲的反应终于引起大家的注意了。但是我敢保证，母亲之前说的那句话肯定没有谁听进去。父亲发火了：“人死了？还不去看看。”

母亲的嘴唇微张了一下，而后合上了，她朝厨房走去，再也没出来。那晚，我们家的饭桌一片狼藉，脏碗筷和菜碟子扔了一桌。父亲当着儿媳们的面不好发作，绷紧一张脸走进走出。他觉得母亲肯定中邪了。最后是我帮母亲把饭桌收拾掉了。一整夜，我一直听见我隔壁的母亲的房间里传来窸窸窣窣的声音，仿佛她一直在捣腾什么东西。

第二天一大早，母亲就出门了，一整天都没见她回来，家里一团糟糕。地没人扫，猪鸡鸭狗没人喂，早饭午饭也没人做，我的两个嫂子带着各自的儿女全都回了娘家。这个家一下子陷入兵荒马乱之中。父亲几乎气疯了，踢倒家里所有的凳子。我们都不知道母亲去了哪里，母亲几乎从没离开过家，我们随便在家里什么地方叫一声，母亲都会带着恭顺的，略显惊慌的表情出现在我们面前，手里拿着我们所需要的东西。

后来邻居王姑见我们一屋子鸡飞狗跳的狼狈相，对我们说，你们妈在毛竹岛锄地呢。父亲和我们几兄妹都糊涂了，不知道母亲在那锄什么地。父亲于是领着我们兄妹四人，一路朝毛竹岛心急火燎赶去。他一直铁青着脸，那样子看起来仿佛要把母亲怎么样一番。我们几兄妹都没怎么为母亲担心。我们都是在母亲的哭泣声中长大的，已经见怪不怪了。习惯是一种多么可怕的力量啊。

有必要说一说我们这个有趣的村庄。这是个四面环水的村庄，一条叫右的江流着流着，突然在某一段江中心分成两股流水，绕出一块足够建一个上千户人家的肥沃土地，然后又在某一处汇合，重新成为完整的一条江，我们的村庄就应运而生了，村里活着的人谁都不知道这个村庄到底有多少年历史。我们村因此外出和进来都必须渡船。站在连接这条江的大桥上，可以看见我们村庄像一块补丁一样镶嵌在右江里。右江和我们村庄自然是低于大桥的，但是有一年发了大水，江水都漫过桥面了，而我们的村子却毫发未损，只淹了河边几块辣椒地。

Daxboh gou baez daengj hoz, hat godaih gou naeuz: “Guh maz?” Youq ndaw cehda daxboh gou, lau yah couh dwg baihvaih gyafung, hawj vunz dwgcaengz. Godaih gou buenq aen ndang cungj hwnjdaej lo youh dauqcungz naengh roengzbae, mboujgvaq cehda cix mbouj dingz liuq coh bakdou bae. Godaih caengz daxmeh ndwn youq henz da ndeu, naeuz: Lij mbouj gaenjgip bae yawjyawj. Gou yawjraen daxmeh fajfwngz dawz dawh baez saenz, hoeng de mbouj doengh.

Gij fanjwngq daxmeh dauqdaej hawj daihgya louzsim lo. Hoeng gou gamj gangj, coenz vah gaxgonq daxmeh gangj haenx haengjdingh mbouj miz bouxlawz dingq haeuj rwz.

Daxboh fatheiq lo: “Mwngz dai gvaq la? Lij mbouj bae yawjyawj.”

Bak daxmeh loq aj, yienzhaeuh youh haep hwnjdaej. De yiengq ranzdajcawj byaij bae, caiq hix mbouj okdaej. Haemh haenx, gwnz daizhaeux ranz dou bahsiz bahsag, dawh uq caeuq buenz byaek baij rim daiz. Daxboh dangqnaj gyoengq lwg bawx mbouj ndei gangj gijmaz, laep aen naj byaij haeuj byaij ok. De roxnyinh daxmeh haengjdingh dwg deng vunz loenghfap lo. Doeklaeng dwg gou bang daxmeh sousib ndei daizhaeux. Daengx haemh, gou itcig dingqnyi ndaw rug daxmeh yienggyubgyub, lumj-naeuz de itcig youq doengh gijmaz doxgaiq.

Ngoenz daihngeih haetromh, daxmeh couh okdou lo, daengx ngoenz cungj mbouj raen de dauqma, ndaw ranz luenhnyagnyag. Ranz mbouj miz vunz baet, duzmou duzgaeq duzbit duzma mbouj miz vunz gueng, haeuxromh mbouj miz vunz cawj, haeuxringz hix mbouj miz vunz guh, song beixnangz daiq daeglwɡ dahlwɡ swheij bae ranzdaiq lo. Aen ranz neix yaep ndeu couh loemq haeuj ndaw bing vueng max luenh bae lo. Daxboh ndatheiq dangqmaz, dik laemx ndaw ranz sojmiz aendaengq. Dou cungj mbouj rox daxmeh bae gizlawz lo, daxmeh cengdi mbouj caengz lizhai ranz gvaq, dou seizbienh youq ndaw ranz gizlawz heuh sing ndeu, daxmeh cungj daiq dwk gij biujcingz unqswnh youh miz di vueng haenx okyienh, ndaw fwngz dawzmiz doxgaiq dou siengj aeuyungh.

Doeklaeng, Guxyi ranznden raen ranz gou duzgaeq mbin duzma diuq, diuqɡah dangqmaz, couh naeuz dou geij boux lwnyez nyi, meh sou youq Daujgo’ndoeɡ gvak reih ne. Daxboh caeuq dou geij lwnyez cungj ukluenh lo, mbouj rox daxmeh youq gizhaenx gvak reih daej guh gijmaz. Daxboh yienghneix couh daiq dou seiq boux lwnyez, vaiqvaiq ganj bae Daujgo’ndoeɡ. Daxboh itcig laep dwk naj, yienghceij yawj hwnjbae lumj yaek dawz daxmeh baenzlawz yiengh nei. Dou geij boux lwnyez cungj mbouj daiq damsim daxmeh. Dou cungj dwg dingq singdaej daxmeh majhung, couhsuenq caenda raen daxboh dub daxmeh hix mbouj roxnyinh miz gijmaz geizheih lo. Sibɡvenq caen dwg cungj ligrengz gig ndeilau ndeu ya.

Aeu gangjgangj aenmbanj mizyinx duh dou gonq. Aen mbanj neix seiq mbiengj cungj miz raemx, diuzdah heuhguh gvaz ndeu lae ya lae, sawqmwh youq cungqgyang duenh dah ndeu faenbaenz song nga raemx, heux ok benq dieɡ biz gaeuq guh cien fungh ranz ndeu, youh youq giz ndeu doxɡap, dauqcungz bienqbaenz diuzdah caezcingj ndeu, aenmbanj couh yienghneix guhbaenz lo, boux lij lix ndaw mbanj cungj mbouj roxyiuj aen mbanj neix dauqdaej ndaej geijlai bi. Ndigah ok rog mbanj bae roxnaeuz haeuj mbanj daej cungj au naengh ruzdoh. Ndwn youq gwnz giuzhung lienziep diuzdah caeuq aenmbanj, ndaej yawjraen aenmbanj lumj gaiq ciuqfong nei haemq youq ndaw Dahyougyangh. Dahyougyangh caeuq aenmbanj haengjdingh beij aengiuzhung daemq, hoeng miz bi ndeu fat raemxrongz, raemxdah cungj dumh gvaq gwnz roengiuz lo, hoeng aenmbanj cix di saeh cungj mbouj miz, cij deng dumh bae geij mbaek reih ndaem lwɡmanh henz dah ndwi.